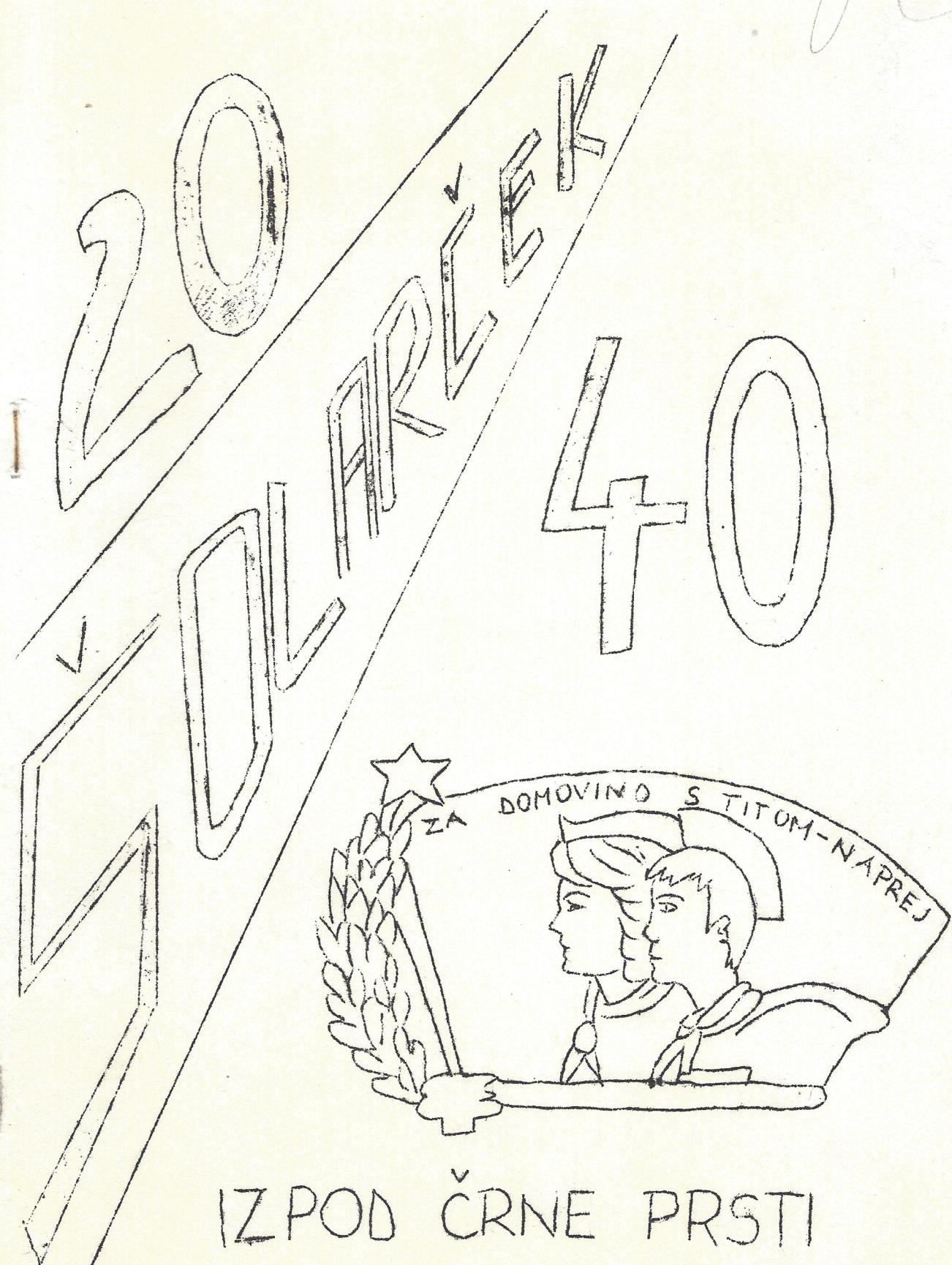

Mih

IZ POD ČRNE PRSTI

St. 1

Leto: 1982/83

Starejši bratje priborili ste vsem nam zlato svobodo,
mi mladi bomo se trudili, da izgradimo svobodno zemljo.

(Pionirska himna)

Minilo je 40 let od ustanovitve ZPJ. Praznovanju se pridružujemo s to številko Šolarčka, ki prinaša pregled zgodovine našega pionirskega odreda. Ta na naši šoli deluje že vrsto let, zato smo morali pregledati precej virov. Prelistali smo šolsko kroniko od leta 1945 dalje, prebrali zapisnike s sestankov PO in pregledali stare številke Šolarčkov. Odkrili smo marsikaj zanimivega o delu našega PO, o njegovem nastanku in prvih začetkih, o njegovih aktivnostih. Del gradiva bomo predstavili v tej številki "Šolarčka".

To leto pa je bilo jubilejno tudi za Šolarčka. Letos ga izdajamo že dvajseto leto. V njem bomo objavili prispevke iz starih Šolarčkov, ki bodo prikaz dela našega PO in hkrati tudi spomin na mlajša leta Šolarčka.

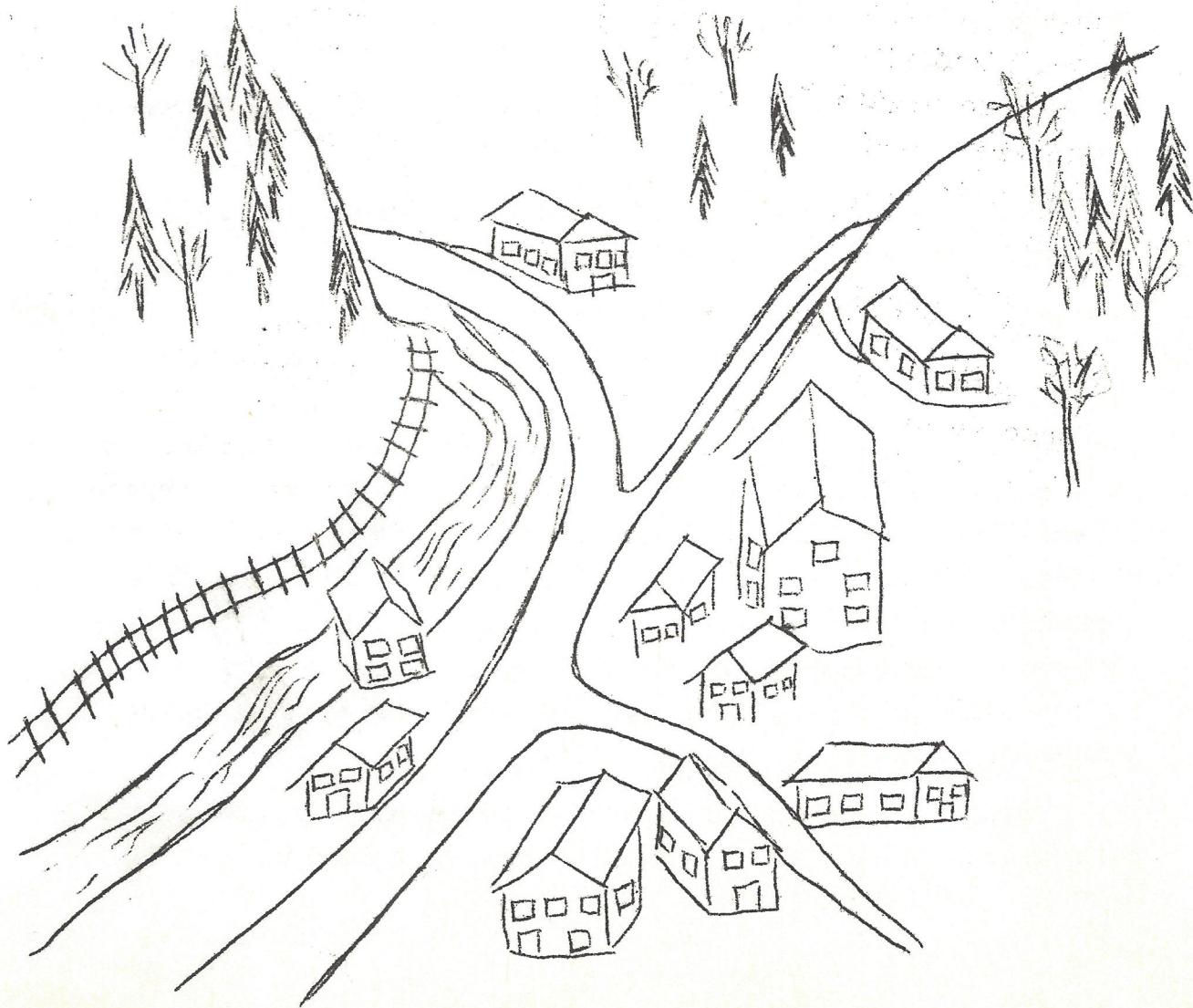
obodova stala pač res v številnih oblikah zapisov
objimec obodova niti pogled na prihajajoča, nato obdobjem km
PREHOJENA POT PO
(naučni izraz)

Najprej bomo skupaj še enkrat prehodili pot našega PO od njegovega nastanka do danes. Ustavili se bomo ob pomembnejših mejnikih v njegovi zgodovini.

Podbrdo je majhna vas, stisnjena pod Slatnik, Koblo, Črno prst in Porezen. V našo šolo prihajajo učenci iz okoliških vasi: Bače, Petrovega brda, Kuka, Trtnika, Znojil, Stržišča, Zakojce, Hudajužne in Ruta; v višje razrede hodijo učenci z Grahovega in Koritnice.

Naš pionirski odred nosi ime po primorskem pisatelju Francetu Bevku - najbližji nam je - saj so bile naše grape in bregovi tudi njegov dom.

Šola nosi ime Simona Kosa, ki se je med prvimi uprl fašističnemu nasilju in daroval življenje za svojo zemljo.

Med vojno v našem kraju pionirska organizacija ni delovala, kajti v vasi so bile močne italijanske in neške sile. Bila je ustanovljena takoj po osvoboditvi leta 1945. Njene prve mentorice so bile učiteljica Tejkal Davorina in domačinki Dakskobler Ema in Arman Anica. Že takoj v začetku je bilo vpisanih 43 članov.

V šolskem letu 1960/61 se je pionirski odred poimenoval po našem rojaku Francetu Bevk. Odtelj se imenuje PO "France Bevk". Za naš odred je bil pomemben datum 26.XI.1963. Tega dne so pionirji sklenili, da bodo začeli izdajati svoje glasilo "Šolarček izpod Črne prsti". Že istega leta so izšle tri številke Šolarčka. Tretjo številko so pionirji posvetili tovarišu Titu ob njegovi 75-letnici. Ponosni so bili, ko se jim je tovariš Tito zahvalil za pozornost. Vse številke so učenci pošiljali v oceno tovarišu Bevku. Še danes hrani eno izmed kritičnih pisem.

Pionirji so v naslednjih letih pridno delali. Zato so leta 1964 s ponosom in hvaležnostjo sprejeli nagrado 30.000 starih dinarjev, kot eden najbolj aktivnih odredov na Tolminskem.

Leta 1967 je pionirka Lidija Bizjak z drugimi pionirji iz Slovenije obiskala tovariša Tita.

Iz njenega dnevnika objavljamo:

25. maj 1967

V četrtek sem se zbudila zelo zgodaj. Hitro sem vstala. To so storila tudi druga dekleta. Ko smo bili vsi umiti in oblačeni, smo ob sedmih odšli na zajtrk. Nato smo se vrnili v sobe, kjer smo se preoblekl v pionirske uniforme. Tako opravljeni smo se ob devetih odpeljali na Dedinje, na sprejem pri tovarišu Titu. Na dvorišču pred belim dvorom smo se postavili v vrsto, kjer smo nestrpno pričakovali prihod našega maršala Josipa Broza - Tita.

Nekaj minut čez deseto je nastopil težko pričakovani trenutek. Godba na pihala je naznanila prihod tovariša Tita in

njegove soproge Jovanke. Tito je stopil do mikrofonov, kjer je vse navzoče lepo pozdravil. V zahvalo smo mu navdušeno zaploskali. Kmalu zatem so mladinci prinesli štafeto. Tov. Titu so jo izročili potem, ko so mu prej še deklamirali. Ko je bilo to končano, smo odšli na vrt, kjer smo imeli pripravljeno zakusko. Tam smo ostali nekaj časa, potem pa smo se dvignili in odšli na stopnice belega dvora, kjer smo se fotografirali s tovarišem Titom in njegovo soprogo. Dobili smo darila in se poslovili.

Ob vrnitvi v Dom železničarjev smo se fotografirali, nato pa odšli na kosilo. Po njem smo pisali razglednice. Ob pol treh smo se skupno s pionirji iz Makedonije odpeljali na Avalo. Še prej smo si ogledali muzej, v katerem ima tovariš Tito spravljenia darila. Med drugimi sem videla tudi našega "Solarčka".

Ob 30-letnici ZPJ so pionirji izdali posebno številko Solarčka. V čast temu jubileju so pripravili tudi kulturno prireditve.

Posebnih dogodkov v naslednji letih ni bilo. Leta 1978 pa so krajanji na referendumu sprejeli sklep: "Zgradili bomo telovadnico."

14. maja 1978 je bil v Podbrdu zbor krajanov. Odločal naj bi o samoprispevku in telovadnici. Tudi jaz sem zastavil besedo v imenu učencev osnovne šole.

Prisotnim sem najprej povedal, v kako neprimernih prostorih telovadimo, saj naš prostor ne zadošča zahtevam sodobne telesne vzgoje. Poudaril sem tudi, da dosegamo učenci naše šole prav lepe športne uspehe v športnih panogah, za katerih treninge ni potrebna telovadnica, saj smo občinski prvaki v streljanju, šahu in namiznem tenisu. Če bi imeli telovadnico, bi lahko gojili še več športnih dejavnosti.

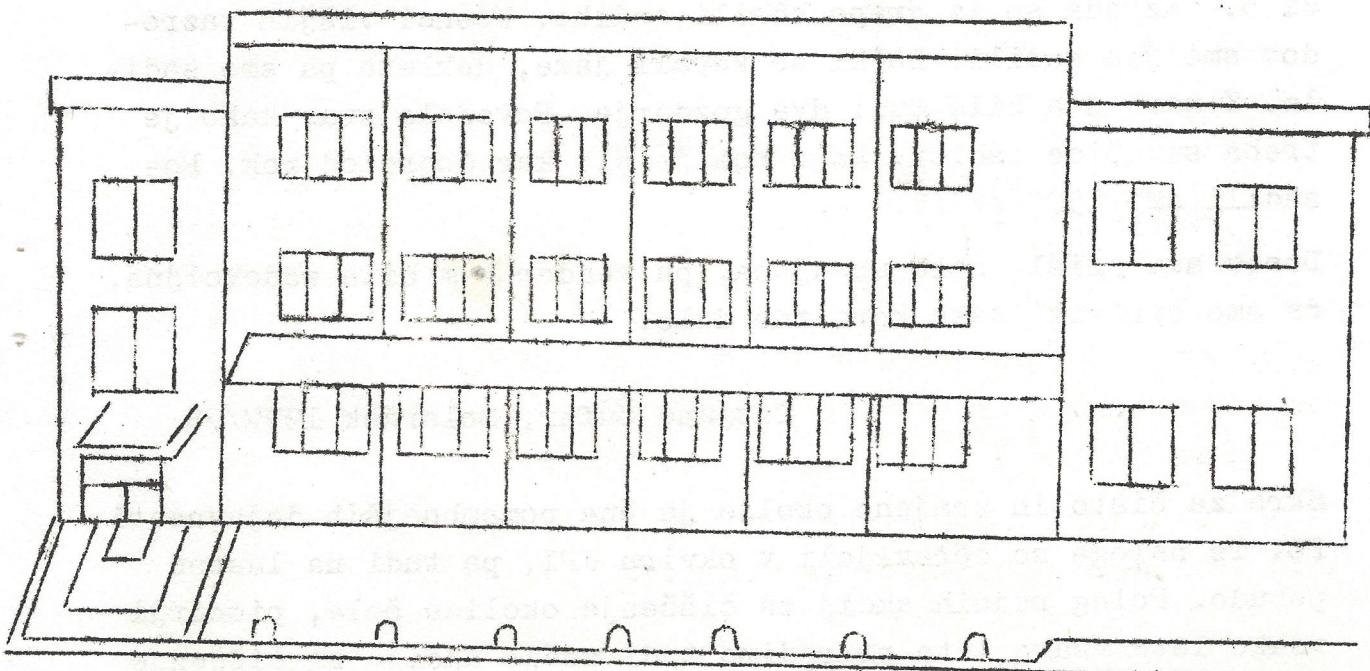
Z obljubo, da bomo tudi učenci pomagali z udarniškim delom, sem zaključil svoj "govor", toda bojim se, da moje besede

niso bile dovolj prepričljive. Zdela se mi je, da nekateri starejši mislijo le nase.

Zorko Kaltnekar, Šolarček 1977/78

Gradnja se je začela še istega leta. Telovadnica je rastla pred našimi očmi. In tako smo v začetku šolskega leta 1981/82 prestopili prag nove telovadnice in novih učilnic. S prizidkom smo pridobili veliko lepših prostorov za učenje in športno vadbo.

To je bil kratek pregled zgodovine PO "France Bevk". Njegovo delo je bilo raznovrstno. Pod njegovim okriljem delujejo najrazličnejše dejavnosti pionirjev. Uspešno deluje ŠŠD, delovni so tudi člani PRK. PO je aktivno sodeloval v humanitarnih in solidarnostnih akcijah, z delovnim akcijami je prispeval k razvoju in napredku svojega kraja. Poglejmo si te aktivnosti.

DELOVNE IN OČIŠČEVALNE AKCIJE

Že takoj po osvoboditvi so pionirji po svojih močeh pomagali pri obnovi domovine. Zbirali so staro železo, rahljali volno za vojake in čistili okolico šole.

Tudi kasneje so pionirji aktivno sodelovali v delovnih akcijah krajevne skupnosti. Ob gradnji TV pretvornika so na Kup nosili pesek, pomagali so pri gradnji vodovoda. Učenci 7. in 8. razredov so pomagali oskrbovati planinsko kočo na Črni prsti.

Pomemben je prispevek pri pogozdovanju bregov nad Baško gra-
po. O tem so zapisali takole:

Učenci naše šole vsako leto pogozdujemo in marsikateri strmi breg nad Baško grašo je porasel s smrečicami, ki so jih zasadile naše roke.

Letos smo pogozdovali v bližini Ruta.

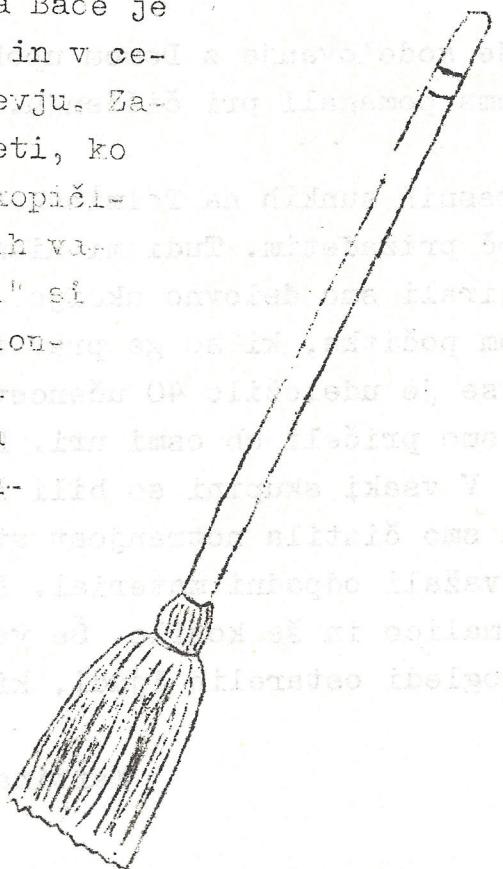
Šli smo zjutraj, s kombijem. Ko smo prišli na cilj, smo morali še čez potok in po strmini do vrha. Vsakdo je nesel nekaj sadik. Ko smo prispeli do vrha, smo bili že vsi utrujeni. Učenci 5. razreda so iz grape nosili sadike. Učenci višjih razredov smo jih sadili. Dečki so kopali Jame, dekleta pa smo sadile. Z nami sta bila tudi dva gozdarja. Povedala sta, kako je treba smrečice saditi. Delo nam je šlo kar dobro od rok. Posadili smo 1500 sadik.

Domov sem prišla zelo utrujena, pa vendar sem bila zadovoljna, da smo opravili tako koristno delo.

Tatjana Čufer, Šolarček 1977/78

Skrb za čisto in urejeno okolje je ena pomembnejših dejavnosti PO. Te naloge so opravljalni v okviru JPI, pa tudi na lastno pobudo. Poleg rednih akcij za čiščenje okolice šole, pionirji vsako leto vsako leto priredimo tudi večjo akcijo za čiščenje vasi. To je dan "velike metle". Akcija spomladi 1974 je pote-kala takole:

Skozi Podbrdo se vlečejo tri črte: reka Bača in ob njej na na eni strani cesta, na drugi pa železnica. Struga Bače je le pet do šest metrov široka in v celi dolžini poteka po vodo. Na vodo je bilo tem bolj grdo videti, ko so se v njej iz leta v leto kopile ali odpadki in smeti, ki se jih voda nosi, ščanji metalni v vodo. V "grapi" si je povzelo vodnjak, ki je dobil vse od štedilnika do lončev in gnilega sadja. Na Šoli smo na konferenci pionirskega odreja sklenili, da bomo strupili vodo in jo čistili. Da bi bilo delo temeljiteje opravljeno, smo prosili za pomoč našo krajino skupnost. Ta je naš predlog podprla in akcija je stekla. Pridružilo se nam je veliko vaščanov, tako da je šlo delo hitro od rok. Vendar pa naše delo ni bilo lahko. Iz struge smo morali odstraniti resnago in tudi večje kamenje. To so opravili močnejši foneje in možje, dekleta pa smo z motikami odstranjevala plavel na cesti in drugo resnago. Stovornjakom, ki so ga posodili gasilci, so smeti zvezili na za to prednjena mesta. Skozi vas pa so postavili table z napisom. Prepovedano polaganje smeti!

Akcija je uspela. Sedaj je pogled na Bačo kar lep. Seveda se še najdejo pošmezniki, ki napisa na tablah niso resno vzeli, zato bo treba akcijo še kdaj ponoviti in strogo ukrepiti proti tistim, ki jim za izgled naše vasi ni nič mar.

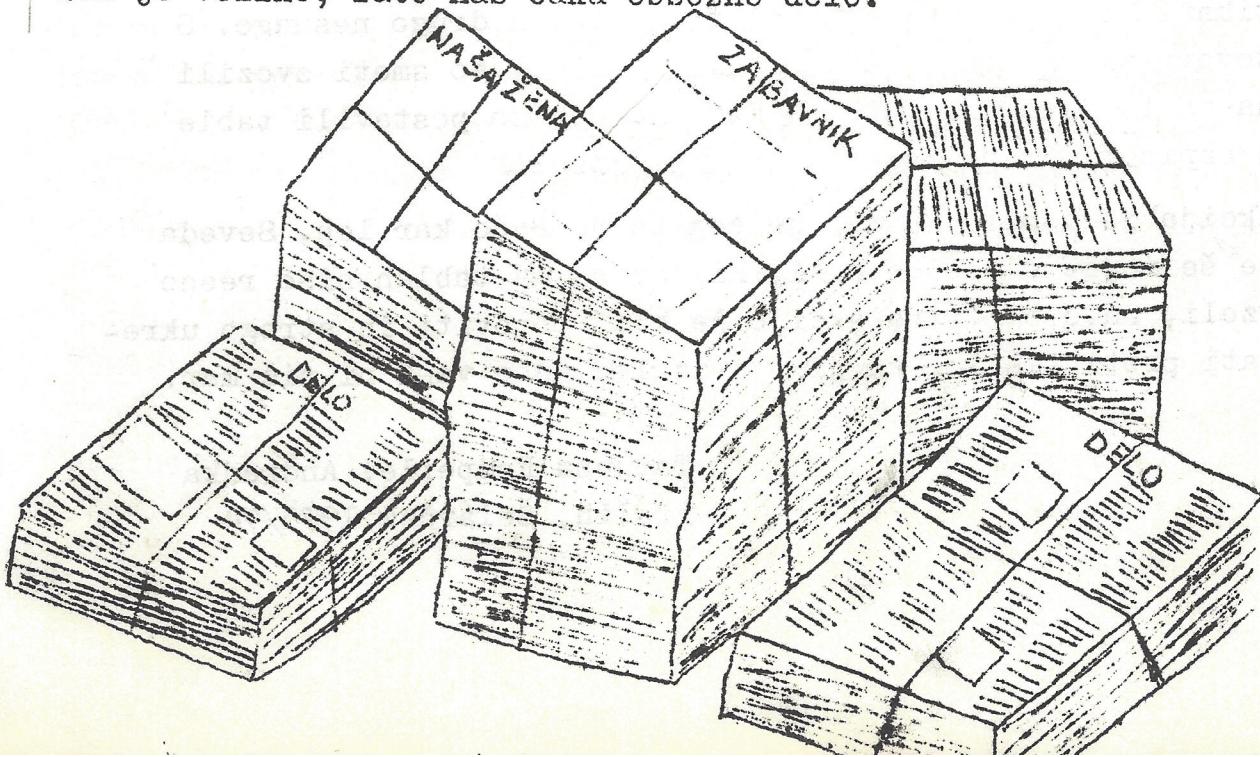
Tatjana Kemperle, Andrejka
Frelih, Šolarček 1973/74

Dobro je sodelovanje z Domom upokojencev. Pionirji so po obnovi doma pomagali pri čiščenju.

Po potresnih sunkih na Tolminskem so stekle številne akcije za pomoč prizadetim. Tudi mi nismo hoteli ostati ob strani. Organizirali smo delovno akcijo. V sobotę, 20.XI. smo čistili Dom počitka, ki so ga prav te dni temeljito obnovili. Akcije se je udeležilo 40 učencev sedmega in osmega razreda. Delati smo pričeli ob osmi uri. Razdelili smo se v deset skupin. V vsaki skupini so bili štirje učenci in en učitelj. Dekleta smo čistila notranjost stavbe, fantje pa so iz okolice odvažali odpadni material. Po trdrem delu smo dobili obilno malico in še kosilo. Še več pa so nam pomenili hvaljeni pogledi starejših ljudi, ki so nas opazovali pri delu.

Martina Frelih, Šolarček 1976/77

Pionirji redno zbiramo odpadne surovine in jih oddajamo v humanitarne namene, letos pa smo se vključili v nagradno tekmovanje za JPI. Sodelovali bomo tudi v drugi nalogi Zelenene straže in bomo raziskovali vodne vire v naši okolini. Teh je veliko, zato nas čaka obsežno delo.

SOLIDARNOSTNE IN HUMANE AKCIJE

Ob delovnih akcijah so potekale tudi solidarnostne in humane akcije.

Pionirji vsako leto urejamo grobove padlih borcev in skrbimo za obeležja, pomagamo ostarelim, ob 8. marcu razveselimo ostarele ženice. Poleg rednih akcij sodelujemo tudi pri zbiranju pomoči ljudem, prizadetim zaradi vojne ali elementarnih nesreč.

V šolskem letu 1969/70 so pionirji zbirali pomoč za otroke, ponesrečene v prometni nesreči pri Dornavi. Zbirali so denar in kupili torbice za vietnamske otroke. Solidarnost z njimi so izrazili tudi v protestnem pismu, ki so ga naslovili na ameriško veleposlaništvo v Beogradu.

Pridružili smo se protestu vseh ljudi sveta ob zverinskem pokolu Palestincev v Libanonu. S prodajo novoletnih voščilnic pa izkazujemo solidarnost z vsemi, ki še trpijo zaradi vojn in lakote.

Z zbiranjem papirja in nakupom značk smo prispevali k odkušju in ureditvi rojstnih hiš naših pomembnih mož, Gregorčičeve hiše, prispevali smo denar za gradnjo spominskega doma v Kumrovcu, doma pionirjev v Postojni in šole v Cerknem.

Zbirali smo tudi denar za asfaltiranje ceste v Rut in krajanji so s hvaležnostjo sprejeli naš prispevek, saj smo prav pionirji prvi prispevali.

Posebno skrb pionirji namenjamo ostarelim. Z raznimi prireditvami razveseljujemo oskrbovance v Domu upokojencev, dekleta višjih razredov pa sodelujejo v krožku, ki ga imenujemo mlade medicinske sestre.

Društvo mladih medicinskih sester smo na šoli ustanovili pred tremi leti. V njem delajo samo dekleta. Njihova naloga je, da gredo vsak petek obiskat ostarele v Domu upokojencev. Tudi jaz sem članica društva, bila sem tudi predsednica. Moja naloga je bila, da sem člane vsak petek opozarjala, naj ne pozabijo na obisk, in sem si vse zapisovala. Sprva je bilo malo težko, ker

nismo bili zadovoljni, da je bil včasih naš dom zdravstva do
nismu bili navajene starih ljudi, sčasoma pa nam je delo šlo
bolje od rok.

V Dom upokojencev hodimo predvsem zabavat stare ljudi. Vsaj
malo jih moramo razvedriti. Če si kaj želijo, jim ustrežemo.
Včasih jim tudi zapojemo. Ob praznikih obiščejo dom tudi naši
pevci, recitatorji in tudi lutkarji.

Spomnim se, kako me je neka stara žena prosila, naj ji napišem
pismo, ker je bila priklenjena na posteljo. Usedla sem se za
majhno mizo ter napisala naslov, ki mi ga je narekovala. Pisala
je svoji sestri. V pismu jo je prosila, naj jo pride vsaj
enkrat obiskat, ker ji je dolgčas ter kako bi rada vsaj še en-
krat videla svoj dom, preden umre, kar se bo kmalu zgodilo. Po-
misnila sem, kako mi mladi mislimo, da so starčki v domu srečni,
da jim ni treba delati ter se dobro počutijo. Toda to sploh ni
res. Vsakogar muči domotožje, posebno če mora ves čas samo le-
žati. Pismo sem odnesla na pošto. Toda stara žena ni dobila ni-
ti obiska niti odgovora. Tako se je zgodilo še mnogim.

Starčki so prav zaradi svoje osamelosti zelo veseli naših obiskov. Sprašujejo nas, kako je bilo v šoli. Tudi mi smo veseli,
da jih vsaj ob petkih razvedrimo.

V vrste mladih medicinskih sester vstopajo nova dekleta, če-
prav vidijo v domu le trpko življenje starčkov. Kdo ve, morda
bomo na stara leta tudi mi tam. Takrat bomo šele videli, kaj
je starost.

Damjana Drole, Šolarček 1978/79

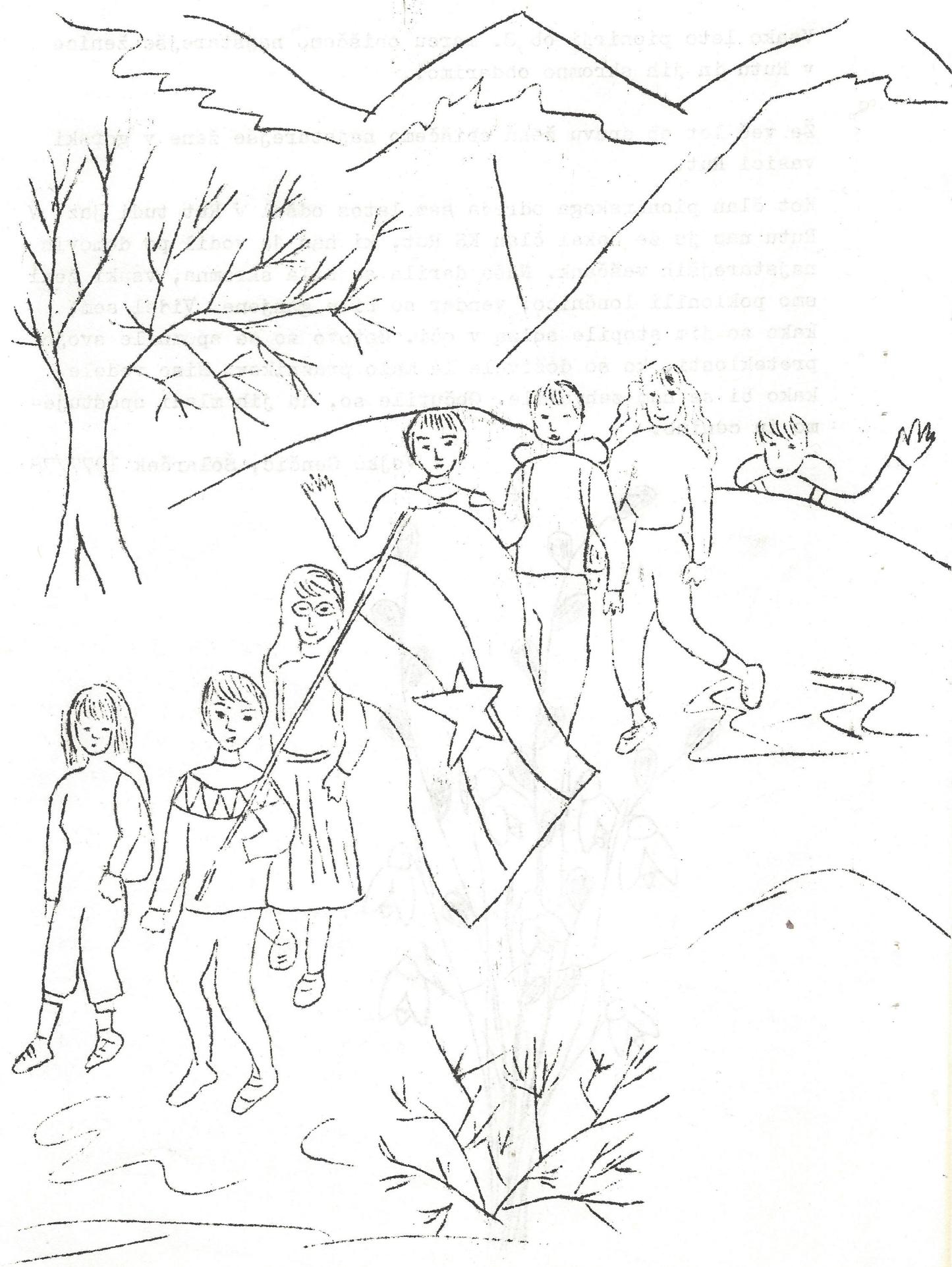
Vsako leto pionirji ob 8. marcu obiščemo najstarejše ženice v Rutu in jih skromno obdarimo.

Že več let ob dnevu žena obiščemo najstarejše žene v gorski vasici Rut.

Kot član pionirskega odreda sem letos odšel v Rut tudi jaz. V Rutu nas je že čakal član KS Rut, ki nas je vodil po domovih najstarejših vaščank. Naša darila so bila skromna, vsaki ženi smo poklonili lončnico, vendar so bile ganjene. Videl sem, kako so jim stopile solze v oči. Gotovo so se spomnile svoje preteklosti, ko so doživele le malo praznikov. Niso vedele, kako bi se nam zahvalile. Občutile so, da jih mladi spoštujemo in cenimo.

Vojko Cenčič, Šolarček 1977/78

OHRANJANJE TRADICIJ NOB

Ohranjanje tradicij NOB je ena najpomembnejših nalog PO. Da jo naš odred uspešno opravlja, priča tudi plaketa Zveze borcev Jugoslavije, ki su jo podelili našemu odredu v letu 1982.

Spoštovanje do slavne preteklosti pionirji izkazujemo s skrbjo za partizanske grobove in spomenike, s spominskimi pohodi po partizanskih poteh, z obiski borcev. Posebno mesto pri tem ima naše glasilo Šolarček, saj je precej številk posvečenih tematiki NOB. V njih so zapisani vojni spomini, pomembni dogodki iz NOB, predstavljeni so junaki. Eden izmed njih je bil tigrovec Simon Kos. Fašistični tribunal ga je leta 1941 obsojal na smrt z ustrelitvijo. Po njem se je poimenovala naša šola. Pionirji smo sodelovali pri odkritju spominske plošče na njegovi rojstni hiši v Rutu, v varstvo pa smo prevzeli tudi zastavo in znake delovne brigade, imenovane po njem. Z Rutom pa nas povezuje tudi obeležje partizanskemu kurirju Jožetu Makucu. Pionirji smo ga odkrili maja 1977 na lastno pobudo. Zanj tudi sami skrbimo.

15. maja smo v Rutu odkrili spominsko obeležje NOB. Predstavniki pionirskega odreda smo se z ZZB dogovorili za trajno sodelovanje. Podpisali smo pogodbo, s katero se je ZZB Rut-Grant obvezalo, da bo poskrbelo za obrtniška dela v zvezi z ureditvijo obeležja, pionirski odred pa se obvezuje, da bo trajno skrbel za ureditev obeležja, spomenika in grobov. Pionirski odred se je tudi obvezal, da bo ob odkritju poskrbel za kulturni program.

Rut je bil ves prazničen in v vaški krčmi so imeli polne roke dela. Zbrali smo se na vzpetini, kjer so 8. maja 1943 Italijani ustrelili partizanskega kurirja Jožeta Makuca. Privedli so ga na ta kraj in ga pred očmi vseh vaščanov usmrtili. Na tem mestu sta predsednik ZZB Rut-Grant Franc Bizalj in načelnica našega pionirskega odreda Katjuša Trojer odkrila spominsko obeležje.

Živana Matelič, Katjuša Trojer, Martina Frelih, Pavla Kemperle, Šolarček 1976/77

V okviru JPI smo se pionirji udeleževali spominskih pohodov in tekmovali za znak slovenskih partizanskih enot. Poti so nas vodile v Rut, na Šentviško planoto, Bukovski vrh.

Pionirje so pogosto obiskovali borci in jim pripovedovali težkih časih okupacije.

V svobodi živimo 33 let. Med nami je vse manj tistih, ki so nam svobodo priborili. Teh se tudi premalo spominjam, zato smo pionirji sklenili, da bomo obiskali Mihaela Brovča-Brezo. Letos je praznoval 80. rojstni dan. Breza ima spomenico iz NOB. Na dan republike smo ga obiskali dva bivša borca in dva pionirja. Ko sem mu poklonila šopek, sem mu izrekla voščilo:

Pionirji vam želimo,
da bi še dolgo let
čim bolj zdravi in srečni
uživali v svobodni domovini.

Pokazal nam je razna priznanja in darila, ki jih je prejel za 80. rojstni dan. Obljubil nam je, da nas bo obiskal v šoli in nam povedal dogodke iz časov NOB.

Martina Mavrar, Šolarček 1978/79

V počastitev 9. kongresa ZKS smo se vsi pionirji udeležili pohoda v Spodnje Bukovo k partizanski domačiji. Tu smo poslušali spomine prvoborca Franca Hvala.

V počastitev 9. kongresa ZKS smo se šolarji osnovne šole "Simon Kos" odločili za spominski pohod na Bukovo. Šolarjem in učiteljem so se pridružili tudi predstavniki ZB iz Podbrda in prvoborec tovariš Franc Hvala.

V četrtek, 15. aprila smo se zbrali na Grahovem ob Bači. Od tu nas je pot vodila proti vasi Spodnje Bukovo. Ustavili smo se na kmetiji pri Brelhu. Tovariš Hvala nam je pripovedoval o prvem nemškem maščevanju v teh krajih. Nemci so zajeli gospodarja, partizana, in ga ustrelili, domačijo pa zažgali. Nadaljevali smo pot proti Podbregarju. Ta kmetijo v Spodnjem Bukovem je bila cilj našega pohoda. Po krajšem oddihu smo z

zanimanjem prisluhnili pri povedovanju tovariša Hvala. Pri povedoval nam je o posvetu aktivistov OF za Baško grapo s sekretarjem pokrajinskega komiteja ZKS za Slovensko primorje, Tomom Brejcem. Po tem posvetu so v partizane odšli prvi fantje iz Baške grape. Tovariš Hvala ja poudaril, da je bilo delo aktivistov v teh krajih, ki so bili že trideset let pod italijansko okupacijo, še posebej težko in nevarno. Fašisti so že pred vojno bujno pazili na delovanje ilegalnih organizacij in preganjali vse napredne Slovence.

Od tu smo poslali pozdravno brzojavko udeležencem 9. kongresa ZKS in jim zaželeteli uspešno delo.

Utrjeni, a bogatejši za nova spoznanja o boju primorskih Slovencev, smo se vrnili v Podbrdo.

Drago Groselj, 6. razred

Hkrati z obujanjem tradicij NOB pa se pionirji usposabljamajo tudi v obrambnih aktivnostih. Svoje sposobnosti prikažemo na obrambnih dnevih.

Pri razredni uri nam je tovarišica povedala, da bomo imeli obrambni dan, na katerem bo imel vsak razred svojo nalogu. Šesti razred je moral natisniti posebno številko Šolarčka. V šoli smo pripravili vse potrebno in čakali tisti dan, ki se je z naglimi koraki bližal.

Zjutraj smo prišli v šolo, se preobuli in odšli vsak v svoj razred. Z razredničarko smo se pogovarjali, ko je nenadoma zatulila sirena. Vstali smo, poravnali stole pod mizice in odšli v vrsti po eden iz razreda na spodnji hol, kjer smo se preobuli. Učenci, ki so bili za to določeni, so odnesli s seboj ciklograf in druge priprave za tiskanje Šolarčka. Šola je bila prazna in zaklenjena v treh minutah. Mislim, da smo se glede hitrosti kar dobro odrezali.

V četi smo se odpravili na Avo. Ko smo prispeli na določeno mesto, smo razvili transparent z napisom PARIZANSKA TEHNIKA. Tja so prispeli tudi predstavniki narodne obrambe, civilne zaščite, teritorialne obrambe, prve pomoči in drugi Komandi-

dirji so poročali komandantu, da so čete popolne. Nato so nam razstavili orožje in ga opisali. Toda "šestkarji" smo imeli le malo časa za poslušanje razlage, kajti bili smo zelo zapošleni. Novinarji smo morali napisati članke, ki so jih prepisovalci prepisali, razmnoževalci razmnožili in na koncu, ko je bilo že vse natisnjeno, so spajkalci speli liste, raznašalci pa so raznesli Šolarčka gostom in učencem. Najprej so streljali vojaki, potem sedmi in osmi razred, nato pa še odrasli. Komandant je bil zelo presenečen nad dobrimi zadetki. Ekipe prve pomoči so prikazale, kako bi nudile prvo pomoč ranjencem.

Mislim, da je obrambni dan zelo dobro uspel, saj smo bili vsi zadovoljni in izkazalo se je, da smo dobro pripravljeni na nesrečo, ki nam grozijo. Šesti razred pa je lahko ponosen na svojo izdajo Šolarčka, saj nas je marsikdo pohvalil.

V ponedeljek nas je v šoli pohvalila tudi tovarišica razredničarka in dejala, da smo opravili svoj prvi življenski izpit.

Vida Trojer, Šolarček 1978/79

Da bi tudi pionirji znali pomagati v boju proti sovražniku, smo dokazali v vojaški vaji "Bača 81", kjer smo sodelovali vsak po svojih močeh in sposobnostih.

ŠŠD

V okviru PO deluje tudi šolsko športno društvo. To je vsa leta še posebej uspešno delovalo, o čemer pričajo številna priznanja in pokali.

Ker pionirji niso imeli ustreznih prostorov za širše razvijanje vseh športnih dejavnosti, so se razvile predvsem sekcijs, ki smo jih lahko gojili tudi na šolskem hodniku.

Katera je najbolj priljubljena športna panoga, lahko vsak obiskovalec takoj ugotovi, ko stopi na gornji hodnik. Tu stojijo tri mize za namizni tenis in šolarji za trening izkoristijo vsako minuto. Še posebej živahno je med odmori, ko se jih veliko poteguje za mesto ob mizi. Prav zaradi tega je to tudi najuspešnejši šport na šoli. Priznanj in naslovov občinskih prvakov v vseh kategorijah je res precej.

Delavni sta tudi šahovsak in strelna sekcija. Tudi tu so bili naši pionirji uspešni, tako v občinskih kot tudi območnih tekmovanjih.

V okviru možnosti gojimo tudi atletiko, predvsem tek.

Že od začetka delovanja PO so bili delovni člani PD. Pionirji so pomagali pri oskrbovanju planinske koče na Črni prsti, vsi pa se radi udeležujemo planinskih pohodov.

Bilo je 25. maja. Na šolskem dvorišču smo se zbrali učenci vseh razredov. To je bil dan planinskih pohodov. Najmlajši so krenili proti Kupu, 8. razred je šel na Slatnik, 5. razr. na Kalarsko brdo, 6. in 7. razred pa na Porezen.

Ob hudournikih in grašah se je 5. razred vzpenjal proti cilju. Razposajeno četo otrok sta vodila tov. Kusterle in tov. Piciga. Na cilj smo prišli utrujeni in zagoreli. Pred nami se je razprostirala planina v vsej svoji lepoti. Pod nami je ležala Baška grapa, nad nami so se dvigali vrhovi. L'obro uro smo se lovili in skrivali, nato smo se vrnili v dolino. Na sosednjem hribu smo opazili skupino šolarjev, ki je pričakar osvajala vrh Porezna.

"Šestkarji" smo počasi a vztrajno lezli proti vrhu Porezna. Blatne kotanje, ki so jih zrili merjasci, so nam otežkočale pot. Nazadnje smo le prišli do koče. Položno robočje je ležalo pred nami in tu in tam je bilo še nekaj s nega. Kepali smo se.

Na vrhu smo posedli in se razgledovali po dolini. Bačo sta spremljali cesta in železnica. Pred nami je bila Črna prst. Za trenutek smo postali tudi pri spomeniku padlih partizanov, nato smo se odpravili v dolino.

Ko smo se pred šolo spet srečali z učenci ostalih razredov, smo si izmenjali doživetja in polni lepih vtisov odšli domov.

Marjetka Žefran, Branka Červ,
Šolarček 1972/73

Da bi vsi šolarji znali smučati in plavati, je vsako leto organiziran smučarski in plavalni tečaj. Smučarski tečaj se odvija na domačih smučiščih Šoriške planine, učenci četrtnih razredov pa odhajajo na plavalni tečaj na Osor. Tu tovariš Torkar poskrbi, da vsi neplavalci splavajo.

S tem se vsestransko športno razvijamo.

Doma smo v Baški grapi. Morje nam veliko pomeni, saj ga le malokrat vidimo. Zato se radi udeležujemo plavalnega tečaja na Osorju.

Do Osorja potujemo takole: z vlakom se peljemo do Nove Gorice, nato z avtobusom do Reke in s trajektom na otok Cres. Po Cresu se vozimo še eno uro. Naš tabor stoji na Lošinju, ki ga od Cresa in mesta Osorja loči le ozek kanal.

Na Osorju je lepo. Prebudi nas piščalka. Najprej telovadimo, potem je zajtrk, pospravljanje, kopanje, kosilo, počitek, kopanje, večerja in vnes še dve malici. Najbolj je v taboru živahno, ko pride na obisk sladoledar.

Kar hitro minejo dnevi na morju. Moramo domov.

Želim si, da bi še imeli tečaj na Osorju, saj je zelo koristno, če se naučimo plavati.

Vida Lapanja, Šolarček 1977/78

S posebnim veseljem in nestrpnostjo smo pionirji čakali dograditev vseh novih športnih objektov. Pridobili smo veliko telovadnico in urejeno športno igrišče. S tem so se pogoji za trening izboljšali, uvedli pa smo tudi nove športne panoge, kcsarko in odbojko.

Od leta 1978 dalje prirejamo v počastitev 22. decembra telovadni nastop. Prve akademije so bile kar na šolskem hodniku, lani in letos pa smo bili pri pripravah še posebej zagnani, saj smo hoteli krajanom pokazati, kaj nam omogoča nova telovadnica.

Šolsko športno društvo na osnovni šoli v Podbrdu je zlasti uspešno pri namiznem tenisu, šahu in streljanju. Naše društvo je že tradicionalni organizator občinskega prvenstva v namiznem tenisu.

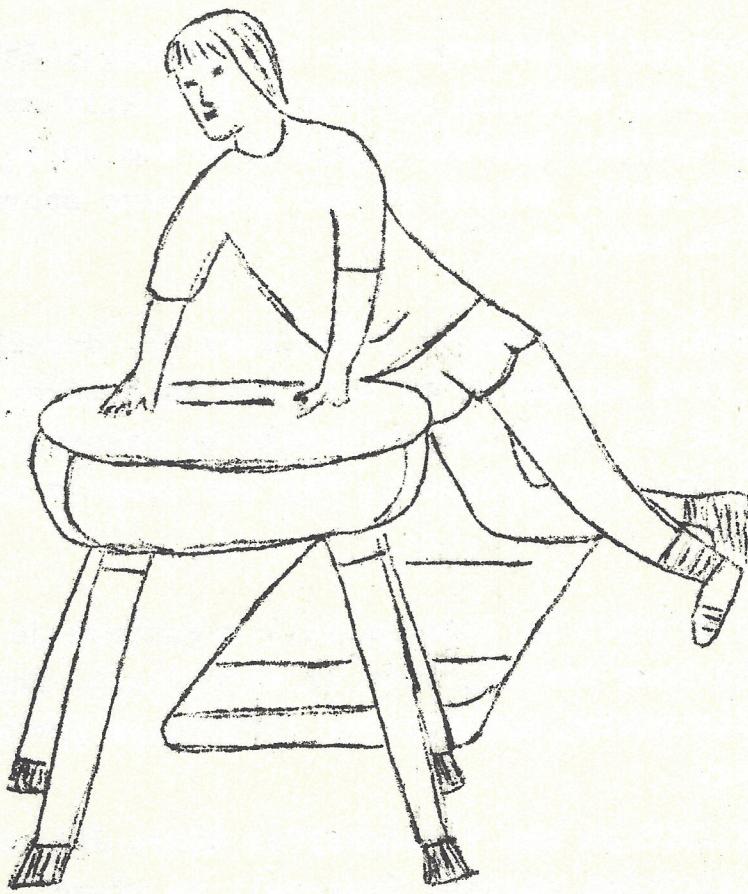
V petek, 22.12.1978 pa smo v počastitev dneva JLA prvič priredili javni telovadni nastop. Nastopali so učenci oa 4. do 8. razreda. Lažje vaje na kozi, to je raznožko, skrčko, odbočko se prikazali mlajši, prevale naprej, stoje, zanožke,

prednožke in premete pa starejši. Prevale, salte in premete na mehkih blazinah so pokazali vsi učenci. Na skrinji so telovadili učenci 6., 7., in 8. razreda. Preskoke čez skrinjo vzdolž so delali le fantje 8. razreda. Za zaključek so sledile vaje na nizkih blazinah. Prevale naprej in nazaj so pokazali vsi učenci, prevale v dvojicah pa le učenci 4. razreda.

Z obiskom se ne moremo pohvaliti, kajti pri nas ljudje niso navajeni tovrstnih nastopov. Vendar so gledalci povedali, da jim je bil nastop všeč in da bi žeeli, da bi bilo takih preditev več.

Seveda bomo mladi še radi nastopali, posebno, če bomo in ko bomo imeli telovadnico, ki si jo vsi tako zelo želimo.

Tonček Panjtar, Šolarček 1978/79

Med najbolj aktivnimi in tudi najbolj zaposlenimi so recitatorji in lutkarji, ki skrbijo za kulturne prireditve, proslave, s katerimi obeležujemo praznike in pomembne dogodke v življenju šole in krajevnih skupnosti. Recitatorska in lutkovna dejavnost imata bogato tradicijo, saj ne mine leto, da bi ne pripravili več prireditev. S svojo dejavnostjo pa ne skrbijo le za kulturno življenje kraja, temveč razveseljujejo tudi oskrbovance v Domu upokojencev in nastopajo tudi drugod.

Sodelujem v lutkarskem krožku.

Nekega dne nas je tov. Berginčeva poklicala. Razdelila nam je tekste. Na prvi strani je pisalo: Nace Simončič: PRAVI PARTIZAN. Dejala nam je, naj tekst preberemo in razmislimo, katera vloga bi se nam najbolj podala.

Čez teden dni nas je zopet poklicala. Določili smo si vloge. Izbrali smo tudi najbolj ustrezen čas za vaje. Tako se je začelo. Najprej smo nekaj tednov samo brali tekst. Nato smo se tekst naučili na pamet in smo začeli že poudarjati zlage ter pravilno izgovarjati besede. Kmalu pa se je začelo tudi zares. Vsak je dobil svojo lutko. Igrica je sestavljena iz dveh deljanj, zato nismo vadili skupaj, ampak ločeno na prizore. Bližal se je 29. november. Na ta dan je bila igrica prvič uprizorjena. Imeli smo veliko treme. Toda skrb je bila odveč. Gledalci so z navdušenjem sprejeli našo igro. Ob koncu igre sem pomislila, kako malo gledalci vedo, kakšno delo in trud se skrivata za to enourno predstavo. Vendar so nas povabili na več krajev. Nastopali smo v Domu upokojencev na Petrovem brdu, v Tolminu prav tako v Domu upokojencev ter v Ritu, kjer smo nastopali ob krajevnem prazniku.

Branka Černigoj, 7. razred

Tekmovanje za bralno značko je med pionirji razširjena oblika kulturnega življenja. Pionirji naše šole tekmujejo za Gregorčičeve in Bevkovo bralno značko. Značkarji se srečujemo z našimi pisatelji in prebiramo njihova dela. Posebna čast je

INTERESNE DEJAVNOSTI

Izvenšolsko življenje je bilo vedno pestro. Pionirji se ukvarjamo z različnimi dejavnostmi. Težko je uskladiti urnik vseh krožkov, da bi se jih lahko udeleževali tudi pionirji vozači.

Letošnje leto je na novo zaživelo delo radioamaterskega krožka.

M | L | A | D | ! | . A | I | A | D | ! | L | Q | T | A
Letos je na naši šoli ponovno začel delovati radioamaterski krožek. Pri krožku sodeluje 10 članov. Vodja krožka je Vlasta Čufer, mentor pa Ljubo Trojer. Učimo se morsejevo abecedo, pravila, ki jih mora poznati vsak član radio kluba, nekaj osnovnih reči o elektriki, kako se vzpostavlja zvezo itd. Dvakrat na teden se ob štirih popoldne dobimo v klubu. Ko tako naštevam, kaj vse se moramo učiti, ne izgleda veliko, kaj šele da bi bilo zahtevno. Vendar vam povem, da je ta krožek eden najbolj zahtevnih, saj moraš narediti izpit, če hočeš sam delati na radiopostaji. V radioamaterstvu se reče mladim radioamaterjem "HAMLET". Januarja imamo izpit. Upam, da ga bom naredila, saj si to tudi najbolj želim.

Lep 73! Lep pozdrav!

Vlasta Čufer, 7. razred

Za urejanje in izdajanje šolskega glasila skrbijo mlađi novinarji, združeni v novinarskem krožku. Poleg rednih številk Šolarčka, so novinarji pripravili tudi posebne izdaje in tematske številke. Zanimivi sta številki o poklicih nekoč in danes, na položaju je nastala številka Nič nas ne sme prese netiti. Dragocena je številka, posvečena našemu rojaku Francetu Bevku in številka, nastala ob smrti tovariša Tita. V Šolarčkih so objavljeni tudi prispevki, s katerimi so pionirji sodelovali v JPI

doletele pionirje naše šole, ko so leta 1970 skupaj s pionirji Mosta na Soči priredili srečanje značkarjev Primorske v Zakojci.

25. maja 1970 so se v Zakojci, rojstni vasi pisatelja Franceta Bevka, zbrali pionirji, ki tekmujejo za Gregorčičeve bralne značko. Srečanje je bilo na obširnem travniku, kjer so Zakojčani postavili oier. Nad njim je plapolala slovenska zastava, pod njo pa je bila slika pisatelja Bevka.

Prireditev smo pripravili učenci iz Podbrda in učenci z Mosta na Soči. Posebno smo bili veseli, da nas je obiskal tudi pisatelj Ciril Kosmač.

Pred slovesom smo nabrali šopek gorskih rož. Učenci iz Šempetra so jih odnesli na grob pokojnega pisatelja Franceta Bevka.

Magda Močnik, Irena Čelik,
Šolarček 1972/73

Veseli šolarji rešujejo naloge Vesele šole že dolga leta. Pri tem so bili včasih bolj, včasih manj uspešni.

Ne smemo pozabiti pionirske hraničnice. V njej je vključenih precej mladih varčevalcev

Naš PO se je vključeval v JPI. Še posebej zavzeto in aktivno so pionirji sodelovali v igrah z naslovom Tisoč radosti. Te igre so potekale dve leti: 1971 in 1972, pionirji so izpolnili vse naloge. Za sodelovanje v igrah smo dobili precej pohval in diplom, ki krasijo šolske hodnike.

V starih Šolarčkih smo našli precej prispevkov, s katerimi so pionirji sodelovali v JPI. Precej dejavnosti, ki so potekale v okviru JPI smo že omenili, zato naj predstavimo le še naloge, ki jih bomo izpolnili letos:

1. Zgodovina dela v pionirskem glasilu
2. Zelena straža
3. Kaj je novega pri nas
4. Zanimivosti v mojem kraju
5. Smeh v šolskih klopek

Za konec si poglejmo delo in naloge PO v letošnjem letu. Program PO smo predstavili na letni konferenci, ki je vsako leto 29. septembra v Zakojci pri rojstni hiši Franceta Bevka. Na konferenci volimo nov odbor PO. Ker smo hoteli poživiti samo-upravno aktivnost pionirjev smo letos še posebno skrbno pripravili volitve za odbor PO. Potekale so takole:

Mentorica PO je sklical predstavnike razrednih skupnosti in jih seznanila s predlogom programa PO in potekom volitev. Predstavniki so v razrednih skupnostih součencem pojasnili potek volitev. Mlajšim so pri tem še pomagale tovarišice, starejši pa so to delo že opravili samostojno. Zdaj smo vsi pionirji seznanjeni s samoupravno organiziranostjo PO. Njen odbor sestavlja delegati razrednih skupnosti, interesnih dejavnosti in drugih šolskih organizacij. Volili smo jih na sestankih. Ti delegati bodo povezovali delo razrednih skupnosti, interesnih dejavnosti in drugih organizacij z delom PO. Teh delegatov bo naš odbor imel kar 26. Med njimi bodo v razrednih skupnostih predlagali člane predsedstva. Novo predsedstvo bo izvoljeno na 1. letni konferenci PO 29. septembra v Zakojci.

S tako organiziranostjo PO je omogočeno aktivno delovanje in odločanje vseh njenih članov. To je tudi šola za življenje in delo v naši samoupravni družbi.

Člani novinarskega krožka

Odbor PO se z mentorico sestaja po potrebi. Razredni predstavniki sošolcem poročajo o sestanku in sklepih.

Ker imajo vse dejavnosti predstavnike v odboru PO, tudi te lahko vplivajo na delo in aktivnost PO.

Ob 40-letnici ZPJ čutimo dolžnost, da še posebej vestno izpolnjujemo vse zadane naloge, se aktivno vključimo v delo KS in sodelujemo pri vseh akcijah ZPJ.

Mentorji PO so bili: Dakskobler Ema, Arman Anica, Tejkal Davrina, Žnidar Marica, Marn Milica, Drole Vera, Simčič Stanko, Berginc Marta, zdaj pa je mentorica Rutar Ivica.

ŠOLARČEK IZPOD ČRNE PRSTI je glasilo pionirskega odreda "France Bevk" na osnovni šoli "Simon Kos" Podbrdo.

Letnik: XX

Številka: 1

Šolsko leto: 1982/83

Gradivo so zbirali in ga ob pomoči mentorice novinarskega krožka uredili člani novinarskega krožka: Nataša Trojer, Branka Černigoj, Helena Kaltnekar, Vlasta Čufer, Simona Mijatović, Martina Mavrar, Vera Božič, Irena Kavčič in Marta Wolf

Ilustracije: Helena Kaltnekar, Simona Mijatović, Irena Kavčič, Branka Černigoj

Mentorica: Jelka Urbas